

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : جامعه شناسی (۲)	رشته : ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان : ۱۳۸۳/۰۶/۲۱
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت شهریور ماه سال ۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	هنگامی که از کسی به دلیل اخلاق نیکو تمجید می کنیم او را فردی با فرهنگ توصیف می کنیم ، گویندگان صدا و سیما و نویسندگان این کلمه را به صورت صفت برای کلمات دیگر بکار می برند . مانند فرهنگ سیاسی واژه‌ی فرهنگ در نام بعضی وزارتخانه ها و سازمان ها وجود دارد مانند وزارت فرهنگ . نویسندگان و معلمان را با فرهنگ و فرهنگی می گوئیم . دو مورد هر مورد (۰/۵) جمعاً (۱)	۱
۲	راه رفتن و نگاه کردن با معنا (۰/۵)	۰/۵
۳	الف - مجموعه نسبتاً منسجمی از معانی که حول یک موضوع به هم پیوند یافته اند مجموعه فرهنگی گفته می شود . (۰/۵) ب - به اعتقادات و معانی مورد قبول یک گروه (ما) که در درون گروه گسترده تر قرار دارد خرده نظام فرهنگی می گویند . (۰/۵) ج - به مجموعه‌ی معانی و اعتقادات مشترکی که کم و بیش به شکل نظام است و مبنای عمل افراد قرار می گیرد و اجبار اجتماعی از آن حمایت می کند ، نظام فرهنگی یا فرهنگ می گویند . (۱)	۲
۴	ریشه‌ی تعارضهایی فرهنگی در وجود « ما » های مختلف در جامعه است .	۰/۵
۵	افراد با شناخت مشابهت ها و یکسانی های خود و دیگران به احساس « ما » دست می یابند . درک این مشابهت ها و یکسانی ها توسط فرهنگ ممکن می شود . (۱) فرض کنید در شهری غریب در حال عبور از خیابان هستید که ناگهان متوجه می شوید دو نفر با لهجه‌ی محلی شما با هم گفتگو می کنند بلافاصله این تصور در ذهن شما نقش می بندد که اینها هم شهری من هستند . (۰/۵)	۱/۵
۶	ما گذشتگان را از طریق فرهنگ می شناسیم و در صورتی که این شناخت نادرست باشد آن را از طریق تجربه و تعامل نمی توان تصحیح کرد . (۰/۷۵) در صورتیکه در شناخت معاصران اگر تصور اولیه‌ی ما از آن ها اشتباه باشد ، در جریان تعامل تصحیح می شود . (۰/۷۵)	۱/۵
۷	از یک سو فرهنگ واسطه‌ی تعامل هاست و به آن سمت و سو می دهد و از سوی دیگر این تعامل ها عوامل بقا و تداوم فرهنگ هستند . (۱)	۱
۸	درک خوارج از آیه‌ی الحکم الله این بود که نباید کسی در میان مردم حکومت کند در حالیکه امام علی (ع) همین آیه را ذکر می کردند اما چنین استنباطی را از این آیه نداشتند . (۰/۵) این استنباط های متفاوت از آیه سرآغاز جدا شدن بخشی از لشگریان امام علی (ع) از اردوگاه وی شد و این فاصله تا آنجا ادامه یافت که در مقابل ایشان صف آرایی کردند و جنگ خوارج شکل گرفت . (۰/۷۵)	۱/۲۵
ادامه در صفحه‌ی دوم		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی (۲)		رشته: ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۶/۲۱
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت شهریور ماه سال ۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه
۹	همه وسایل ارتباطی از یک نوع نیستند در بعضی از آنها فرستنده پیام می‌تواند با فرد یا افراد محدودی ارتباط برقرار کند مانند تلفن، نامه، تلگراف. (۱) اما بعضی از این وسایل این خصوصیت را دارند که فرستنده از طریق آنها می‌تواند با مجموعه وسیعی از افراد ارتباط برقرار کند. مانند روزنامه، مجله، رادیو، تلویزیون که به آنها وسایل ارتباط جمعی می‌گویند. (۱)	۲
۱۰	رسانه‌های جمعی مانند بازار فقط نقش توزیع و مبادله را بر عهده ندارد، بلکه در حدی تولیدکننده‌ی فرهنگ هم هستند. (۱) آنها در عین عرضه‌ی تولیدات فرهنگی دانشمندان و روشنفکران تا حدی به کار تولید فرهنگ در جهت مشخص مشغول می‌باشند. (۰/۵)	۱/۵
۱۱	وظایف و حدود زن در خانواده روستایی با وظایف و حدود زن در شهر متفاوت است نقش پدری و مادری در خانواده کرد با نقش پدری و مادری در خانواده یزدی متفاوت است. وظایف و حقوق فرزند در خانواده کارگری با نقش فرزند در خانواده بالا شهری متفاوت است. دو مورد هر مورد (۰/۵) همه این خانواده‌ها در معرض پیام‌های یکسانی در مورد ارزش‌ها و هنجارهای خانواده قرار می‌گیرند. بخشی از این پیام‌ها ممکن است با ارزش‌ها و هنجارهای هر یک از این خانواده‌ها سازگار باشد اما بخشی دیگر در تعارض باشد. نتیجه‌ی این امر شکل‌گیری انتظاراتی است که با آن چه در محیط اجتماعی خانواده‌ها ارزش شناخته می‌شود سازگاری ندارد. و نتیجه‌ی آن اختلاف و ناسازگاری است. (۱)	۲
۱۲	ریشه‌ی تمام توانایی و رفتارهای متنوعی که از موجود انسانی سر می‌زند در رابطه با ارگانیسم کودک با اجتماع است. ارگانیسم کودک در هر مرحله از رشد امکان بروز رفتارها و شکل‌گیری توانایی‌هایی را فراهم می‌آورد. (۱) اما این آمادگی و استعداد تحت تأثیر جامعه شکل مشخصی را به خود می‌گیرد و به صورت یک رفتار یا توانایی در می‌آید و راه را برای بروز رفتارها و توانایی‌های دیگر هموار می‌سازد. (۱)	۲
۱۳	جریان تکوین معانی در فرد در تعامل با دیگران را «درونی شدن فرهنگ» می‌گویند. (۱)	۱
۱۴	ابداع معانی توسط افراد ممکن است خارج از چارچوب مشخص شده‌ی فرهنگ انجام شود که نتیجه‌ی آن ایجاد شکاف (گسست) در نظام فرهنگی جامعه می‌باشد در این حالت معانی جدید فرهنگ را دچار تحول می‌کند. (۱) نمونه پیامبران، فلاسفه، دانشمندان، روشنفکران، عرفا (دو مورد هر مورد ۰/۲۵)	۱/۵
۱۵	دوگانگی در رفتار (۰/۲۵) - ظهور بیماری‌های روانی (۰/۲۵) - اقدام به خودکشی (۰/۲۵)	۰/۷۵
	نظر همکاران گرامی در تصحیح اوراق امتحانی صائب است.	۲۰